

Karmen Joller
Sotsiaalminister

11.03.2026

Arupärimine erihoolekandeteenuse kättesaadavuse kohta

Austatud sotsiaalminister

Erihoolekande valdkond on suures kriisis. Riigikontrolli 5.septembril 2025.a. avaldatud ülevaate kohaselt ei ole erihoolekandeteenused kättesaadavad. Abivajajate arv on järjest kasvanud. Teenuskohti ei ole piisavalt ning paljud inimesed ootavad järjekorras sobiva koha vabanemist. Riigikontrolli audit tõi välja, et erihoolekande valdkond on pikaajaliselt alarahastatud ning senine rahastamis- ja korraldusloogika ei võimalda tagada enam teenuste kättesaadavust ega kvaliteeti. Järjekorras viibib auditi andmetel 2715 inimest. Sotsiaalkindlustusameti andmete kohaselt viibib selle aasta veebruari seisuga erihoolekandeteenuse järjekorras 2296 inimest¹. Ööpäevaringsetele teenustele, mis on mõeldud suure toetusvajadusega inimeste jaoks, on järjekorrad kõige pikemad. Selle aasta 6. märtsi seisuga on ööpäevaringsete erihooldusteenuste järjekorras kokku 1028 inimest².

Kui erihoolekandeteenuse ootejärjekorras on alarahastuse tõttu kokku üle 2000 inimese, siis nendest 720 on tallinlased. Tallinn on valmis riigile appi tulema ja uusi teenuskohti juurde looma, kuid hetkel puudub kindlus, kas riik neid teenuseid rahastama hakkab. Samuti soovib Tallinn, et need uued loodavad kohad oleks vähemalt osaliselt tallinlastele reserveeritud. Pealinn on valmis teenuskohtade ehitamiseks või rekonstrueerimiseks panustama 16 miljonit eurot, kuid tahaks enne olla kindel, et riik tagab teenuse rahastuse. Nimelt peab teenuse kulud ehk personali palgad, toidukulud, kommunaalkulud jt maksma riik.³

Sotsiaalministeerium on oma 2026.a. tööplaani võtnud erihoolekandeteenuste reformi. Eesti Puuetega Inimeste Koda saatis käesoleva aasta 20. veebruaril Sotsiaalministeeriumile, Sotsiaalkindlustusametile ja Riigikogule 10 konkreetset ettepanekut, kuidas erihoolekande valdkonnas valitsevaid probleemkohti lahendada⁴.

¹ <https://tervis.postimees.ee/8424099/oluline-muudatus-erihoolekande-jarjekorras-ootajaid-ei-tosteta-paberite-aegumisel-enam-sappa>

² https://www.postimees.ee/8430556/riik-ei-suutnud-ajukahjustusega-mehete-ule-aasta-kohta-leida-ta-kulmus-oes-surnuks?utm_source=email&utm_content=8430556

³ <https://www.delfi.ee/artikkel/120437141/tallinn-tahab-luua-uusi-erihoolekandekohti-kuid-riigil-ei-pruugi-olla-teenuse-eest-maksmiseks-piisavalt-rahaga>

⁴ <https://epikoda.ee/uudised/eesti-puuetega-inimeste-koja-ettepanekud-erihoolekande-valdkonna-probleemkohtade-lahendamiseks/>

Lähtudes eeltoodust palume Teid vastata Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 139 alusel järgmistele küsimustele:

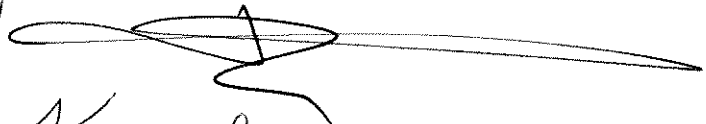
1. Miks riik ei täida seadusest tulenevat ülesannet tagada psüühikahäiretega inimestele erihoolekandeteenuste kättesaadavus ning veeretab oma kohustuse kohalike omavalitsuste õlule?
2. Palun andke ülevaade, kui palju inimesi viibib hetkel erihoolekandeteenuse ootejärjekorras? Kuna Sotsiaalkindlustusamet peab järjekordi nii teenuse liigi kui maakondade kaupa, siis palume ülevaadet teenuste ja maakondade lõikes.
3. Kuidas hindate praegust olukorda, kus äärmusliku abi- ja toetusvajadusega inimesed on neile mõeldud teenuse järjekorras keskmiselt 31 kuud ehk kaks ja pool aastat? Mis lahendusi pakub ministeerium niivõrd raskes seisus olevate inimeste ning nende lähedaste aitamiseks?
4. Kas kohtumäärusega erihoolekandeteenusele suunatud isikute osas on saavutatud olukord, et nad ei ole enam järjekorras ootel? Tegemist on isikutega, kelle puhul kohus on hinnanud, et nad on ohtlikud iseendale või teistele ja kes tuleb kohe teenusele suunata.
5. Mida kavatsete ette võtta pikkade ootejärjekordade lühendamiseks? Kas riigil on olemas ülevaade või statistika vabanenud teenuskohtade kohta?
6. Kuidas on korraldatud teenusele suunamine ning vabanenud teenusekoha pakkumine?
7. Mis saab juhul, kui inimene ei soovi vaba kohta vastu võtta teisest Eestimaa otsast? Kas inimene jääb järjekorras samale kohale või langeb järjekorra lõppu?
8. Kas olete kaalunud regulatsiooni loomist, kus kohalikud omavalitsused saaksid oma piirkonna inimestele teenuskohti luues kindlustunde ja teadmise, et riik tagab omapoolse rahastuse ega suuna teenuskohtadele üldjärjekorras olevaid inimesi, vaid teenuskohad oleksid tagatud oma piirkonna inimestele? Samuti peaks sama põhimõtte kehtima juhul, kui luuakse kohti erarahastustel, näiteks lapsevanemate eestvedamisel.
9. Kas peate õigus- ja sotsiaalmõju kohaseks olukorda, kus erihoolekandeteenusele mittepääsemise tõttu peab inimene viibima haiglaravil, hooldekoduteenusel või muudel ajutistel teenustel (nt varjupaigateenusel)? Need lahendused ei vasta inimese tegelikule abivajadusele ning võib ohtu panna inimese enda, teiste teenusel viibijate ja ka teenuseosutajate elu ja tervise. Ja seda põhjusel, kuna riik ei suuda täita talle seadusega pandud kohustusi?

Lugupidamisega

Helmen Kütt
 Reili Rand
 Anni Allas
 Lauri Leinemets
 Jaak Aal
 Heljo Pihl
 Ruma Sihh
 Andre Hanimägi

Sevast
 Rand
 J. J. J.
 H. H. H.
 B. B. B.
 A. A. A.

TGT MADAU

Esten Kause

Madis Kallas

Kause
Kallus